

ARBEIDSHEFTE OM BUDDHISME

NAVN:

KOMPETANSEMÅL:

- * forklare særpreget ved buddhisme og buddhistisk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner; likhetstrekk og grunnleggende forskjeller

SIDDHARTA GAUTAMA

Buddhismen har sin begynnelse i en bestemt person, Siddharta Gautama, og i hans liv og lære. Du skal ha lært om Siddharta Gautama, prinsen som ble Buddha, på barneskolen.

OPPGAVE 1:

Bruk det du vet fra før, læreboken s. 36-37 og internett og skriv ti sentrale faktasetninger om personen Siddharta Gautama.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9: _____

_____

10: _____

_____

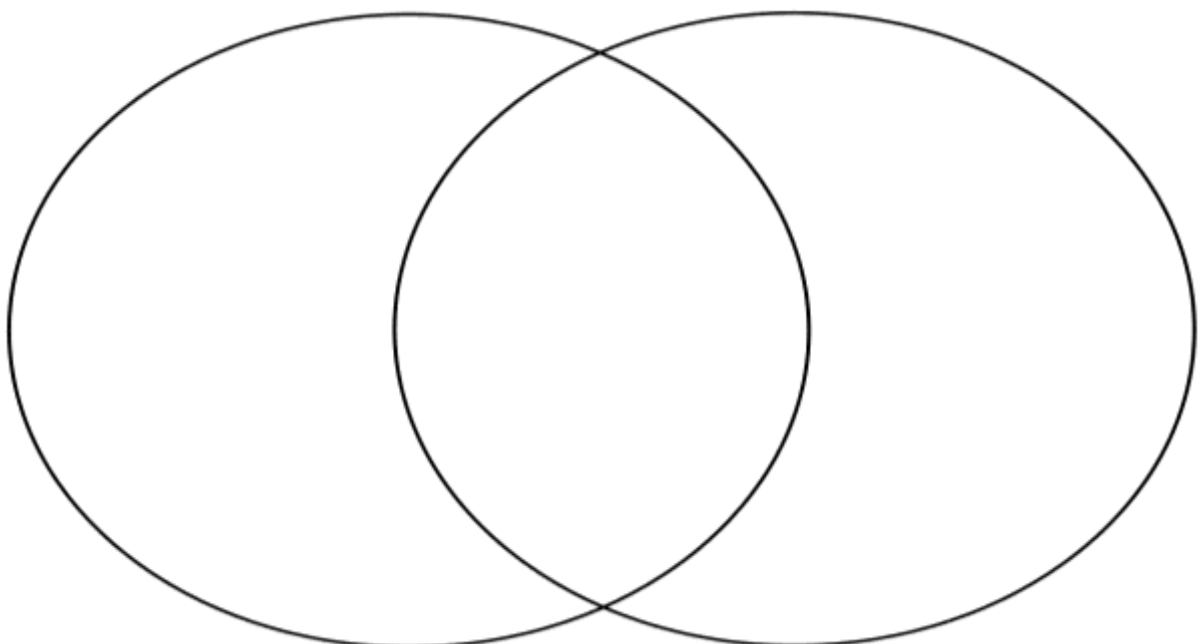
OPPGAVE 2:

Har andre store religioner sin begynnelse i en bestemt person? Hvem dreier det seg i så fall om?

NAVN PÅ RELIGION	BEGYNNELSE I EN BESTEMT PERSON?		HVEM?
	JA	NEI	

OPPGAVE 3:

Ta utgangspunkt i faktasetningene dine om Siddharta Gautama og lag et VENN-diagram der du med noen enkle stikkord sammenligner hans liv med Jesu liv.

SENTRALE BEGREPER:

Når vi skal snakke om Buddhisme, er det viktig å kunne noen sentrale ord og begreper fra buddhistisk tro og lære. Det er viktig at du både forstår hva ordene betyr og selv klarer å forklare ordene for andre.

OPPGAVE 4:

Skriv en kort forklaring av hvert ord/begrep i listen nedenfor.

I de tomme rutene kan du skrive og forklare andre nye eller viktige ord og begreper som du møter på i arbeidet med Buddhismen.

Begrep	Forklaring
Reinkarnasjon	
Samsara	
Karma	
Nirvana	
Para-nirvana	
Buddha	
Bodhisattva	
Anatman	

OPPGAVE 5:

Kan du forklare disse ordene?

- asket
- åpenbaring
- meditasjon
- ritual

Disse ordene er sentrale begreper når vi snakker om mange ulike religioner. Hvis du ikke kjenner til disse ordene fra før, kan du finne ut hva de betyr og skrive inn ord og forklaringer i lista over.

OPPGAVE 8:

Finn fram en avis eller gå inn på en nettavis. Se på bildene, les overskriftene og ingressene. Finner du noe her som du synes passer til de to første sannhetene?

Eksempel: FN frykter sultkatastrofe i Somalia = Alt er lidelse

---

DEN ÅTTEDELTE VEI

Veien man må følge for å gjøre slutt på lidelsen og bryte ut av gjenfødelsens sirkel, kalles Middelveien eller Den Åttedelte Vei.

OPPGAVE 9:

Gå inn på <http://02ruev.norsknettskole.no/middelveien.htm> eller en annen nettside og finn ut hvilke åtte spor som utgjør Den Åttedelte Vei. Skriv dem opp sammen med en forklaring.

1: _____

_____

2: _____

_____

3: _____

_____

4: _____

_____

5: _____

6: _____

7: _____

8: _____

OPPGAVE 10:

Nedenfor ser du De ti bud som er sentrale i både jødedommen og kristendommen.

1. Du skal ikke ha andre guder enn meg.
2. Du skal ikke misbruke Guds navn.
3. Du skal holde hviledagen hellig.
4. Du skal ære din far og din mor.
5. Du skal ikke slå i hjel.
6. Du skal ikke bryte ekteskapet.
7. Du skal ikke stjele.
8. Du skal ikke tale usant om din neste.
9. Du skal ikke begjære din nestes eiendom.
10. Du skal ikke begjære din nestes ektefelle, eller hans arbeidsfolk eller andre som hører til hos din neste.

Finner du noen likheter eller klare forskjeller mellom disse budene og Den Åttedelte vei? Trekk grønne linjer i skjemaet nedenfor mellom spor på veien og bud som du mener uttrykker noe av det samme. Trekk røde linjer hvis du finner spor på veien og bud som du mener står i et motsetningsforhold til hverandre.

Den Åttedelte Vei		De ti bud
1.		1.
2.		2.
3.		3.
4.		4.
5.		5.
6.		6.
7.		7.
8.		8.
		9.
		10.

KOMPETANSEMÅL:

- * drøfte utvalgte tekster fra buddhistisk skrifttradisjon

HELLIGE SKRIFTER

Buddha selv skrev ikke ned læren sin. Læren ble først overlevert muntlig i flere hundre år, og så ble den skrevet ned noen hundre år senere.

De buddhistiske skriftene kalles Tripitaka. Det betyr De tre kurver. Det sies at Tripitaka har fått dette navnet fordi læren ble skrevet ned på palmeblader som ble oppbevart i tre kurver.

OPPGAVE 11:

De tre delene av Tripitaka har fått navnene

- Kurven med regler
- Samtalekurven
- Kurven med den høye lære

Les i boka på s. 36 og skriv inn i skjemaet under hva de tre forskjellige kurvene inneholder.

TRIPITAKA	
Kurven med regler	
Samtalekurven	
Kurven med den høye lære	

OPPGAVE 12:

På buddhistforbundets nettsider finner du fem tekstutdrag fra Tripitaka.

<http://buddhistforbundet.no/article/show/67/Fem-tekster-fra-Tipitaka?atid=1>

Gå inn på siden og les teksten «Gi gaver uten å gjøre forskjell på noen!»

I denne teksten snakkes det om tre ulike typer personer. Bruk skjemaet under og skriv hva som kjennetegner de ulike typene.

PERSONTYPER	KJENNETEGN
De som er som en tørke	
De som er som en lokal regnbyge	
De som er som et omfattende regnvær	

OPPGAVE 13:

Hvilken av de tre persontypene fra teksten du har lest opplever du at teksten ser mest positivt på? Hva forteller dette deg om idealene i buddhismen?

OPPGAVE 14:

Les teksten «Flåten» på nettsiden som er oppgitt i oppgave 12.

I denne teksten sammenlignes læren med en flåte. Hva kan vi sammenligne de to elvebreddene og elven med tror du? Bruk gjerne begreper fra oppgave 4.

OPPGAVE 15:

Les teksten «Buddha pløyer og sår» på nettsiden som er oppgitt i oppgave 12.

Hva tror du Buddha mener med at han pløyer og sår?

OPPGAVE 16:

I teksten «Buddha pløyer og sår» står det:

«Jeg passer på hva jeg sier og gjør,
Jeg spiser og drikker med måte.
Med sannhet luker jeg bort ugress.
Vennlighet er min frigjøring.»

Se på de ulike sporene på Den Åttedelte Vei som du har skrevet ned i oppgave 9. Hvilke av disse sporene synes du kommer til uttrykk i sitatet ovenfor.

OPPGAVE 17:

Les teksten «Hva er sannhet? Lignelsen om de blinde og elefanten» på nettsiden som er oppgitt i oppgave 12.

Hvilket poeng tror dere det er Buddha ønsker å få fram med fortellingen sin?»

OPPGAVE 18:

Les teksten «Oppsummering av Buddhas lære» på nettsiden som er oppgitt i oppgave 12.

Her oppsummerer Buddha sin lære med en setning. Finn setningen og skriv den ned. Innholdet i denne setningen har fått et eget navn. Hvilket navn er det?

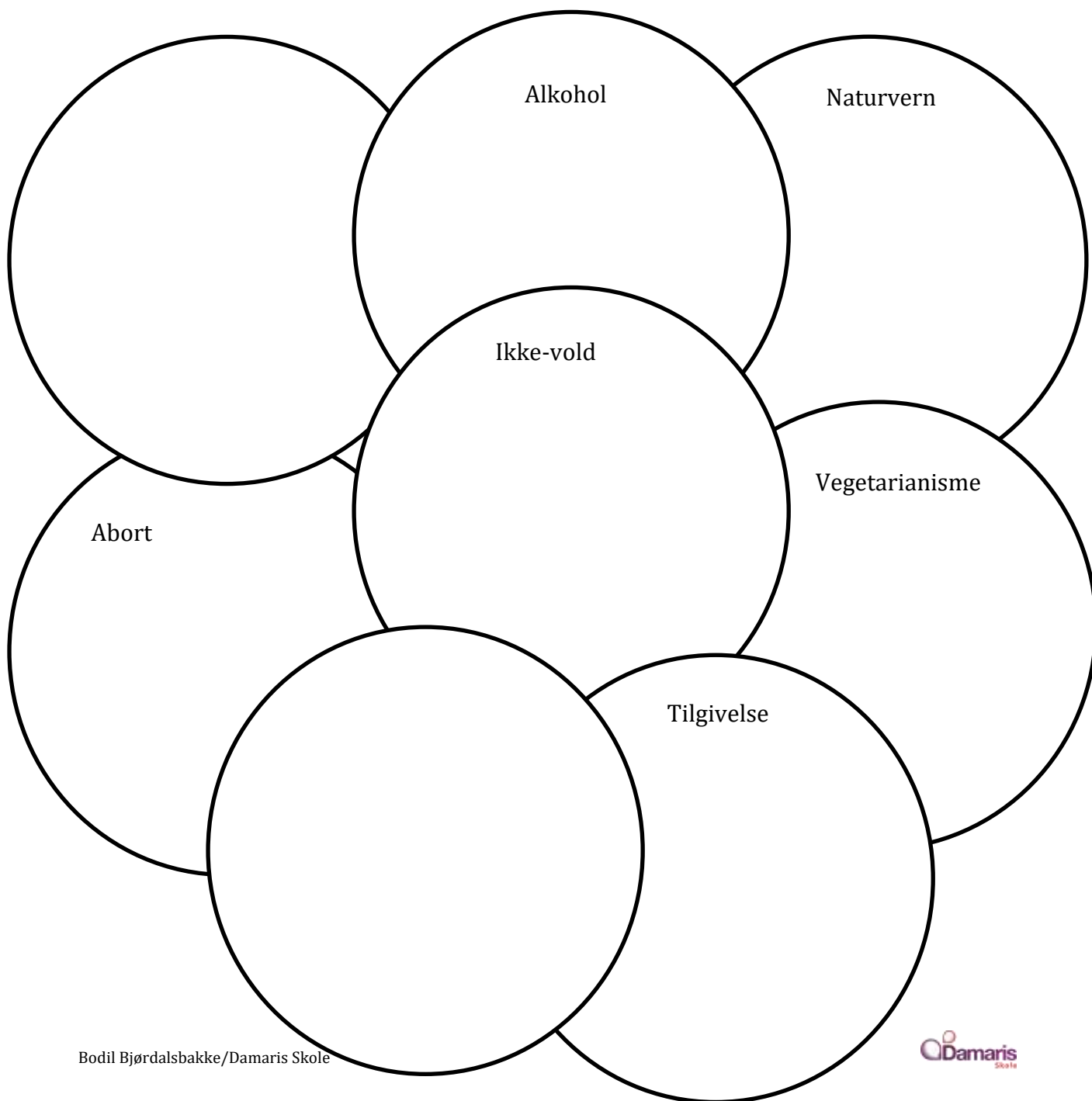
KOMPETANSEMÅL:

- * innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange Buddhister

OPPGAVE 19:

Søk på nett og finn ut hva buddhistene mener om noen aktuelle spørsmål. Du behøver ikke lete etter utfyllende svar, men skaffe deg en enkel oversikt. Skriv et par setninger om hvert tema som er skrevet inn i sirklene nedenfor. Finn også et par tema selv.

Du kan gå inn på <http://buddhistforbundet.no/> og søke på deres sider.

KOMPETANSEMÅL:

- * gi en oversikt over mangfoldet i buddhismen, viktige historiske hendelser og buddhismens stilling i Norge og verden i dag

OPPGAVE 20:

Svar på spørsmålene nedenfor. Bruk boka og/eller internett til å finne svar.

Hvor mange buddhister er det i verden i dag? _____

Hvor mange buddhister er det i Norge i dag? _____

I hvilket land i verden bor det flest buddhister? _____

Hvordan har buddhismen først og fremst spredt seg fra de asiatiske landene til resten av verden? _____
_____

I hvilke land har de fleste norske buddhister sine røtter? _____
_____

Velg deg et kontinent og undersøk i hvor stor grad buddhisme er utbredt på dette kontinentet. Hva finner du ut? _____
_____
_____
_____

Hvilken del av buddhismen har på en særlig måte appellert til folk i den vestlige verden? (s. 47-48) _____
_____

OPPGAVE 21:

Les om de ulike retningene innen buddhismen på s. 43-45 og lag to-kolonne-notater som gir en oversikt over de ulike retningene.

--	--

OPPGAVE 22:

Vi skal se filmen *Kundun* som handler om den 14. Dalai Lama. Før vi ser filmen er det lurt å vite litt om hvem den 14. Dalai Lama er. Søk på nett eller snakk med noen voksne og skaff deg de opplysningene du trenger til å fylle ut skjemaet nedenfor med fakta.

Dalai Lama betyr:	Navn: Fødselsdato: Fødeland: Nåværende bosted:	Religiøs rolle:
Nobels fredspris, når og hvorfor?	Her kan du lime inn et bilde av den 14. Dalai Lama	
I det norske nyhetsbildet nå:	Buddhistisk retning:	Politisk rolle:
	Andre opplysninger:	

KOMPETANSEMÅL:

- * beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til buddhismen

OPPGAVE 23:

Velg ett av temaene *kunst, arkitektur* eller *musikk*.

Lag en plakat på data med bilde og 3-5 faktasetninger der du sier noe om hva som er typisk for kunsten, arkitekturen eller musikken som er knyttet til buddhismen.

Legg vekt på lay-out, og skriv ut i farger. Plakatene skal henges opp i klasserommet.

OPPGAVE 24:

Finn ut hva ulike buddhistiske symboler står for. Skriv en forklaring og sett inn bilder. Du kan skrive ut og lime inn bilder, eller tegne enkle bilder selv.

Buddha-statuen

Buddhas fotavtrykk

Lotusblomsten:	
Livets hjul:	
Den endeløse knute:	

KILDER:

Tro som bærer, Møte med andre religioner og livssyn, Skrunes (red.), NLA-Forlaget 2013

<http://02ruev.norsknettskole.no/index.htm>

<http://www.buddhistforbundet.no/>

Midt i vår hverdag, Gilje/Gjefsen/Døving/Hestad, Gyldendal 1997